

Scheidend voorzitter blikt terug en vooruit

(foto: Michiel Smit)

Andries Heidema, Stadswerk en de openbare ruimte

Michiel Smit, Redactie Stadswerk magazine

Andries Heidema is per 1 januari 2011 voorzitter af van Stadswerk. Een goed moment om terug te kijken op vier spannende en dynamische jaren bij de vereniging. Wat kenmerkt deze vereniging, welke successen zijn geboekt en welke opgaven liggen er nog? Maar ook: hoe ziet de beroepsgroep er uit en wat is eigenlijk 'goede' openbare ruimte?

'Stadswerk is een vereniging voor en door professionals in fysieke leefomgeving', vertelt Andries Heidema, als hem gevraagd wordt naar hoe hij bij de vereniging is gekomen. 'Het bestuur van Stadswerk is daar een afspiegeling van: het bestaat voor het grootste deel uit professionals met een stevige vakinhoudelijke achtergrond. Toen Ronald Mulder (thans voorzitter van de Stadswerk vakgroep Groen, Natuur en Landschap, red.) mij polste voor de functie van bestuursvoorzitter, was dat in zekere zin een trendbreuk. De vereniging zocht nadrukkelijk iemand met een bestuurlijk netwerk. Ik was op dat moment burgemeester van de gemeente Nederbetuwe en had de nodige bestuurlijke contacten. Ik heb overigens ook vakinhoudelijke bagage, doordat ik als bestuurder altijd dicht op de praktijk heb gestaan. Na een korte wederzijdse verkenning bleek al snel dat het een goede match was en heb ik de functie met plezier en overtuiging aanvaard.'

Uitzicht van De Worp op het historische stadsfront van Deventer. Het is een geliefde plek voor Andries Heidema.

Andries Heidema: 'Stadswerk is een interessante partner om strategische allianties mee aan te gaan.' (foto: Ojovision)

Zoekend en ambitie

Andries trof bij zijn aantreden een vereniging aan met veel ambitie, maar ook een vereniging die zoekende was, en een vereniging die aan het vergrijzen was. 'Hoe kunnen we de vereniging sterker positioneren in de

vakwereld en hoe kunnen we breder dan alleen het "old boys network" opereren? Dat waren de twee voornaamste uitdagingen waar we voor stonden. We hebben dat in mijn ogen voortvarend aangepakt, en met "we" bedoel ik dan niet alleen het bestuur, maar ook het bureau Stadswerk en de vele actieve leden. De structuur van de vereniging met vakgroepen en regio's is intact gebleven, maar is niet meer vanzelfsprekend het startpunt voor alle activiteiten. Er kan, via projecten, al dan niet met andere partijen, ingespeeld worden op actuele ontwikkelingen en dossiers die niet per se samenvallen met de structuur van de vereniging. Het stelt leden ook in staat om tijdelijk actief te zijn voor de vereniging om het daarna weer een tijdje wat rustiger aan te doen. De cursus Malta Lokaal, opgezet om gemeenten vertrouwd te maken met Europese bepalingen rond archeologie, is daar een goed voorbeeld van. Ook de bijeenkomsten rond aanbestedingen door gemeenten, geïnitieerd vanuit regio Noord en vervolgens landelijk uitgerold, tonen aan dat het inspelen op actuele thema's goed is opgepakt door de vereniging. Bij de prominente rol die Stadswerk heeft gespeeld bij de implementatie van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) kun je nauwelijks meer van een project spreken; diverse mensen zetten zich daar al jarenlang keihard voor in.'

De verjonging van de vereniging is eveneens goed van de grond gekomen, vindt Andries. 'We hebben een netwerk van "Young Professionals" opgezet, dat door de vereniging niet wordt gedictieerd, maar gefaciliteerd om onder de paraplu van Stadswerk activiteiten te ontplooiën. OOR (Ontwerpsessies Openbare Ruimte) vind ik daar een goed voorbeeld van. Jonge professionals die

aan het begin van hun loopbaan staan of toe zijn aan een volgende stap in hun carrière, krijgen met dit project de kans om hun vaardigheden te beproeven met een zeer realistische ontwerp-opgave.'

Strategische allianties

Heidema had graag nog gezien hoe de vereniging zich verder gaat ontwikkelen. Het flexibel reageren op actuele thema's en het netwerk van jonge professionals kunnen nog verder worden uitgebouwd. Daarnaast denkt de scheidend voorzitter dat er voor Stadswerk kansen liggen om strategische allianties aan te gaan. De vereniging is vanwege zijn netwerk bij gemeenten interessant voor bijvoorbeeld de VNG en diverse departementen. Maar de drukke agenda van Heidema, die onder meer burgemeester van Deventer is, laat een tweede termijn helaas niet toe. 'Ik ben inmiddels voorzitter van de VNG-beleidscommissie Ruimte en Wonen geworden en zit tevens in het bestuur van de VNG. Die functie neemt samen met mijn burgemeesterschap zoveel tijd in beslag, dat ik taken heb moeten afstoten. Maar wie weet kan ik in de toekomst nog een rol spelen om samenwerking tussen Stadswerk en de VNG tot stand te brengen.'

Het mag duidelijk zijn dat Heidema een bevoegen bestuurder is met passie voor openbare ruimte. Dat maakt het interessant om nog even te reflecteren op de openbare ruimte en de beroepsgroep die zich daarmee bezig houdt. 'Stadswerk vormt zelf een goede weerspiegeling van wat er zich de laatste jaren in het vakgebied heeft afgespeeld. De vereniging is ontstaan door het samengaan van diverse sectorale verenigingen, zoals het NIDIG (Nederlands Instituut van Directeuren van Gemeentewerken). Je ziet dat terug in de benadering van de openbare ruimte: niet meer ieder zijn eigen ding doen vanuit een bepaalde sector, maar samen kennis delen en veredelen om een integrale aanpak tot stand te brengen. Dat is voor veel professionals een behoorlijke breuk geweest met de oude werkwijze, waarbij kennis vaak voor zichzelf werd gehouden. Overigens moet die kennis ook met burgers worden uitgewisseld. In Diepenveen, een dorp in de gemeente Deventer, heb ik daar onlangs een mooi voorbeeld van gezien. Er waren daar talrijke

verkeersdrempels aangelegd, maar het was echt tekentafelwerk. In praktijk bleek er blijvend verzet tegen de drempels te zijn van bewoners. Automobilisten gingen bijvoorbeeld hard gas geven tussen de drempels in, er was trillingshinder, geluidsoverlast, noem maar op. We hebben toen samen met de bewoners gekeken wat we konden doen om de situatie te verbeteren. Daarbij zijn niet alleen verkeersdrempels, maar het hele scala aan verkeersremmende maatregelen in beschouwing genomen. De kennis van bewoners van de plaatselijke situatie is bovendien optimaal ingezet. Het resultaat is een verkeerssituatie die de tevredenheid van de bewoners kan wegdragen.'

"Goede" openbare ruimte

Vanzelfsprekend blijft Andries, ook nu hij geen voorzitter van Stadswerk meer is, een gepassioneerde waarnemer van de openbare ruimte. Wat is "goede" openbare ruimte in zijn ogen? 'Dat is een plek waar je je happy voelt, mede veroorzaakt door de omgeving waar je op dat moment bent. Dat ligt aan een heleboel factoren en dat maakt het ook zo boeiend. De maat en schaal moeten in elk geval kloppen, en helaas kan ik aardig wat plekken in Nederland benoemen waar dat niet het geval is. Daarnaast is een historisch en natuurlijk gegroeide omgeving van grote invloed. Wat dat betreft zit ik in Deventer, met zijn mooie historische binnenstad, op de goede plek. Eén plek in Deventer bevalt me in het bijzonder. Dat is De Worp, aan de overzijde van de IJssel. Het contrast tussen het landelijke karakter van De Worp en het historische stadsaanzicht van Deventer aan de overkant maakt het tot een boeiende plek. We zijn bezig om dat nog beter uit de verf te laten komen, onder andere door de aanlegsteiger voor partyboten te verplaatsen en door historische gebouwen 's avonds aan te lichten.' Niet alleen bij De Worp maar in feite bij alle openbare ruimte in Nederland liggen altijd kansen om de beleving van de plek nog beter te maken. Heidema zal zich hier, ook nu hij Stadswerk-voorzitter af is, met veel passie voor blijven inzetten. Aan zijn Stadswerk-tijd denkt hij met een goed gevoel terug. 'De samenwerking met de leden, het bestuur en het bureau heb ik altijd als buitengewoon plezierig ervaren. Ik wil hen hier dan ook hartelijk voor danken.' <<